

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/171/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

255/2012. (VII. 23.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. február 16-án előterjesztett panasz alapján indult eljárást a 2012. július 23-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. február 16-án, a Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság Nádudvari Rendőrőrs hivatali helyiségében adta elő panaszát, amelyről jegyzőkönyv készült. A jegyzőkönyvet a Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság Vezetője 2012. február 24-én kelt átiratával továbbította az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez. Az ORFK Ellenőrzési Szolgálat Központi Panaszirodájának vezetője 2012. március 2-án kelt levelével küldte tovább a panaszügy alapjául szolgáló jegyzőkönyvet a Testület részére, amely 2012. március 5-én érkezett meg a Testület titkárságára.

I.

1) A panaszost a Nádudvari Rendőrőrsön ügyfélként hallgatták meg a közigazgatási hatósági

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. CXL. törvény alapján megindult közigazgatási eljárásban.

A jegyzőkönyvben rögzítettek szerint a panaszos önként jelent meg a rendőrőrsön panaszra megtétele végett. A jegyzőkönyv kelte napján, 2012. február 16-án a panaszos 13 óra 50 perc környékén, N. város, S. utcán közlekedett az R. Szervezet tulajdonában lévő BMW típusú személyautóval, amikor egy a Nádudvari Rendőrőrs állományaiba tartozó r. törzsőrmester megállította. A r. törzsőrmester felszólította a panaszost, hogy álljon félre és mutassa meg az egészségügyi ládát. A panaszos kiszállt az autóból, igazoltatására azonban nem került sor. A csomagtartó felnyitása után a panaszos a rendőr kezébe adta az egészségügyi ládát. Ezt követően – a panaszos elmondása szerint – a rendőr elkezdett vele „csúnyán beszélni”, hergelte, csúfolta, és közölte vele, hogy „te itt nem vagy senki, te cigány”. A panaszos szerint a rendőr „a cigány szót nem mondta ki, de elkezdte mondani”. Ekkor a r. törzsőrmester kollégája, aki addig az út túloldalán intézkedett, hangosan felszólította a panaszost, hogy adja oda személyi igazolványát, vezetői engedélyét, illetve a biztosítást igazoló nyomtatványt. A biztosítás kivételével a panaszos a kért okmányokat átadta a r. törzsőrmester kollégájának. Amikor a biztosítást igazoló nyomtatványt is elővette, a r. törzsőrmester azt kikapta a kezéből. Ekkortájt más roma származású személyek is odaérkeztek az intézkedés megtekintése végett, a panaszos elmondása szerint „többen a H. család tagjai is voltak”. A panaszos jegyzőkönyvbe mondta az egyik szemtanú, B. L. adatait, feltehetőleg abból a célból, hogy az eljárás későbbi szakaszában nyilatkoztatására legyen lehetőség. Az egybegyűlték megkérdezték a panaszostól, hogy mi a baj és miért beszélnek ilyen hangon a rendőrök, mert hallották, hogyan intézkednek a rendőrök vele szemben.

A panaszos kifejtette, hogy a rendőr dadogását utánozva csúfolta őt. Ekkor a panaszos tájékoztatta a rendőrt, hogy attól még, hogy így beszél, neki diplomája van. A panaszos úgy véli, hogy akinek érettségije van, nem így beszél az emberrel. A szóváltást követően a r. törzsőrmester egy telefonnal lefényképezte a ládát, majd társával beültek a szolgálati gépjárműbe. A panaszostól a másik rendőr elnézést kért, és biztosította róla, hogy az egészségügyi dobozzal minden rendben van. A panaszos ezt követően érkezett meg a rendőrőrsre, hogy panaszát megtegye.

A panaszos úgy véli, hogy az intézkedés során az egyenlő bánásmód elve nem jutott érvényre. Elmondása szerint a rendőri intézkedés előzménye az volt, hogy korábban 3000 forintra büntették meg, mert nem volt nála egészségügyi doboz, valamint említette, hogy „egy másik kollégával volt incidens a bíróságon”. A panaszos elmondta, hogy mint az N. városi Roma Nemzetiségi Önkormányzat Vezetője, most megtapasztalta, hogyan intézkedik a r. törzsőrmester a helyi cigányokkal – eddig ugyanis nem hitt a helyi romák beszámolóinak. A panaszos attól tartott, hogy a r. törzsőrmester, vagy kollégái zaklatni fogják a panasz megtétele miatt, ezért kérte a Rendőrőrs parancsnokát a szükséges intézkedések megtételére. A panaszos a jegyzőkönyv végén kérte, hogy panaszát a Testület bírálja el.

2) Az előadó testületi tag 2012. március 12-én, a rendőrség részére küldött megkeresés postázásával megegyező napon, tájékoztató levelet küldött a panaszos részére az eljárás megindulásáról, és egyben kérte, hogy fejtse ki, milyen előzménye volt a történeteknek a bíróságon, és hogyan kapcsolódik ez az egészségügyi doboz hiánya miatt kiszabott büntetéshez. A Testület tájékoztató levelét a visszaérkezett tértivevény tanúsága szerint a panaszos élettársa vette át, 2012. március 14-én.

3) 2012. június 25-én, a panaszos telefonon jelezte a Testület titkárságán, hogy a panasz eljárás megindulásáról a panasz előterjesztése óta semmiféle értesítést nem kapott. A Testület munkatársa tájékoztatta a panaszost, hogy a küldött tájékoztató levelet élettársa több mint három hónapja átvette. A Testület munkatársa aznap immáron elektronikus úton továbbította a tájékoztató levelet a panaszos által megadott elektronikus levélcímre, az átvételt igazoló tértivevény másolatával együtt. A panaszos még aznap eljuttatta panasz-kiegészítését a Testület munkatársához. Beadványában a panaszos elmondta, hogy a 2011-es évben egy helyi sörözőben konfliktus tört ki a roma és nem roma származású vendégek között. A panaszosnak, mint a Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökének szóltak, hogy azonnal siessen a helyszínre, mert a rendőrök nem előzték meg a konfliktust. A későbbi bírósági eljárás tárgyát az képezte, hogy a panaszos megzavarta a rendőri intézkedést – azonban a panaszos elmondása szerint a bíróság neki adott igazat.

A panaszos úgy véli, hogy ezután a rendőrök „rászálltak”, és egy-két hét múlva egy közúti ellenőrzés ürügyén kötözködtek vele. Az intézkedés során a rendőrök közölték is a panaszossal, hogy figyelik és „rá vannak állva”, valamiért meg is bírságolták. A későbbiekben a panaszost ismét igazoltatták, ekkor derült fény az egészségügyi láda hiányára.

A panaszügy tárgyát képező intézkedés kapcsán a panaszos elmondta, hogy az intézkedés emberi méltóságát sértette, és hangsúlyozta, hogy az intézkedés során a rendőr végig tegezte.

4) A Tényállás alapos felderítése érdekében 2012. március 12-én a Testület levélben kereste meg B. L.-t, aki a panaszos elmondása szerint az intézkedésnek szemtanúja volt. A visszaérkezett tértivevény tanúsága szerint a tanú fia a Testület megkeresését 2012. március 14-én kézhez vette, azonban válaszevél az azóta eltelt időben sem érkezett meg a Testülethez.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) 2012. március 28-án kelt levelében a Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság vezetője arról tájékoztatta a Testületet, hogy a Hajdúszoboszlói Közrendvédelmi Osztály Nádudvari Rendőrőrsén a panaszbeadványban említett r. törzsőrmester 2012. január 28-án 20 órától 2012. január 29-én 08 óráig teljesített járőri szolgálatot egy r. főtörzsőrmester körzeti megbízottal, N. város belterületén. A szolgálatot 20 órától 04 óráig az Országos Rendőr-főkapitányság által, a lakosság szubjektív biztonságérzetét leginkább javító, a prevenciót előtérbe helyező rendőri intézkedések megtételére kiadott 29000-21741-1/2011.ált számú Intézkedési Tervnek megfelelően látták el.

A r. törzsőrmester 2012. január 29-én 0 óra 55 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 44. §-ában rögzített közlekedésrendészeti intézkedés keretein belül, az Rtv. 29. §-a alapján intézkedés alá vonta a panaszost. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy a panaszos az általa vezetett gépjárművel úgy közlekedett N. város belterületén, hogy a gépjárműben nem volt elhelyezve egészségügyi láda. A panaszos ezzel megvalósította az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. Rendelet 54. § (1) bekezdésébe ütköző közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését,

ezért a r. törzsőrmester a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 134. §-a alapján 3000 forint helyszíni bírságot szabott ki a törvényi keretek között.

Ezt követően a r. törzsőrmester 2012. február 16-án 08 órától 20 óráig teljesített járőri szolgálatot N. város belterületén. A szolgálatán belül 10 órától 18 óráig egy r. törzsőrmester körzeti megbízott kollégájával teljesített közös szolgálatot. 13 óra 25 perckor az Rtv. 44. §-ában rögzített közlekedésrendészeti ellenőrzés keretén belül álló ellenőrzést végeztek az N. városi S. utcán, amelynek során a r. törzsőrmester intézkedés alá vonta a panaszost. Az ellenőrzésre azért került sor, mert a panaszos 2012. január 29-én 0 óra 55 perckor úgy közlekedett N. város belterületén, az F. úton, hogy gépjárművében nem volt elhelyezve egészségügyi láda. A r. törzsőrmester a korábbi szabálysértés megszüntetését ellenőrizte a közlekedésrendészeti intézkedés során.

A r. törzsőrmesterek szolgálatukat egyenruhában látták el, így az Rtv. 20. §-ban rögzítettek alapján a panaszos tudta, hogy rendőri intézkedés alá vonták. Az intézkedés során kialakult párbeszéd részleteit a rendőri jelentések tartalmazzák.

A r. törzsőrmester az intézkedés megkezdésekor nem tudta az Rtv. 20. § (2) bekezdésében meghatározottaknak megfelelően közölni nevét, rendfokozatát, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját, mert a panaszos többször is a szavába vágott. A panaszost az Rtv. 29. §-a alapján igazoltatták, illetve a r. törzsőrmester az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint ellenőrizte a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait, valamint a kötelező felelősségbiztosítás meglétét. Ezt követően a r. törzsőrmester az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint tájékoztatta az intézkedés alá vont személyt az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről. Az intézkedést követően a panaszos megjelent a Nádudvari Rendőrőrs parancsnokánál, ahol élt az Rtv.-ben biztosított panaszjogával.

Az intézkedést foganatosító r. törzsőrmester az intézkedést követően a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 180. § (1) bekezdésébe ütköző és a) pontja szerint minősülő, sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével, vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben elkövetett becsületsértés vétsége miatt büntetőfeljelentéssel élt a panaszos ellen. A nyomozás elrendelésére 2012. március 7-én került sor.

A kapitányságvezető levele zárásaként megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű volt, jogalapja megfelelő volt, célhoz kötöttsége pedig megvalósult.

2) Az iratokhoz csatoltan megérkezett a Testülethez az intézkedést foganatosító r. törzsőrmester 2012. március 27-én kelt nyilatkozata. A r. törzsőrmester nyilatkozatában beszámolt róla, hogy szolgálatát egyenruhában teljesítette, és megjegyezte, hogy a panaszos egyébként is tisztában van azzal, hogy ő rendőr. A r. törzsőrmester nevét, rendfokozatát, azonosító számát nem tudta az intézkedés elején a panaszossal közölni, mert a panaszos már az intézkedés elején sérelmezte, hogy neki előrébb kellett állnia gépjárművével a r. törzsőrmester által kijelölt helyre. Ezt követően a r. törzsőrmester próbálta az intézkedés alá vont személyt megnyugtatni, majd közölte vele nevét, rendfokozatát és azonosító számát. A r. törzsőrmester tájékoztatta a panaszost, hogy a rendőri intézkedésre azért került sor, mivel

ellenőrizni szükséges, hogy pótolta-e a gépjárműből korábban hiányzó egészségügyi dobozt.

A r. törzsőrmester az intézkedés végén elmondta a panaszosnak, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet a rendőrőrsön, valamint a Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányságon, azonban a tájékoztatást félbeszakítva a panaszos közölte, hogy a Testülethez fordul panaszával.

A Testület kérdésére a r. törzsőrmester kitért rá, hogy az általa leírtak közelítő pontossággal tartalmazzák az elhangzott párbeszéd részleteit, azonban az eltelt időre való tekintettel a r. törzsőrmester ennél több emléket nem tudott felidézni. A r. törzsőrmester beszámolt róla, hogy az intézkedés alaphangulatát meghatározta a panaszos emelt hangereje. A r. törzsőrmester határozottan beszélt, azonban ezt kiabálásnak nem lehet nevezni. Elmondása szerint a panaszos vele végig hangosan kiabált, úgy, hogy azt minél többen hallják, ezért kellett neki is emelt hangerővel beszélnie. A panaszos az intézkedés során folyamatosan a r. törzsőrmester szavába vágott, ezért egy-egy mondatot többször is el kellett kezdenie. A sértő kifejezéseket illetően a r. törzsőrmester határozottan kijelentette, hogy részéről egy sem hangzott el, és ő végig a társadalmi elvárásoknak megfelelően beszélt az intézkedés alá vont személlyel. A „cigány” szót a r. törzsőrmester nem mondta ki, illetve „elkezdeni sem kezdte el”. A r. törzsőrmester észlelte, hogy a panaszos dadogott az intézkedés során, melyet szerinte idegessége válthatott ki nála. A nyilatkozatban foglaltak szerint a panaszos idegességére a r. törzsőrmester okot nem adott, dadogását nem utánozta. Ha a panaszos úgy érezte, dadogását kifigurázza, az a r. törzsőrmester szerint azért lehetett, mert többször kellett egy-egy mondatot elkezdenie, folytatnia és befejeznie.

3) A r. törzsőrmester társaként az intézkedésben résztvevő körzeti megbízott r. törzsőrmester 2012. március 27-én jelentésben számolt be a 2012. február 16-án történekről. A körzeti megbízott az S. utcán intézkedés alá vont egy platós kistehergépkocsit, melyet az ellenőrzés során rendben talált. A körzeti megbízott a tehergépkocsi és a vezető iratait magához vette, és lekérdezte a nyilvántartásban. A rádióforgalmazást a szolgálati gépjármű rádióján hajtotta végre, mivel N. város nagy részén téroró hiányában a kézi rádió gyakorlatilag használhatatlan. Amíg rádiózott, a szolgálati gépjárműből látta, ahogy kollégája intézkedés alá vonta a panaszost, aki fehér színű BMW típusú személygépkocsijával közlekedett az Sz. utca irányából az A. E. utca irányába. A fehér BMW mögött az Sz. utca irányából egy kis tehergépkocsi közeledett, amely azonban nem fért volna el a panaszos gépjárműve mellett, ha továbbra is úgy áll meg, ahogy szándékozott. A r. törzsőrmester a balesetveszély elkerülése érdekében jelzett a panaszosnak, hogy húzódjon lejjebb az útpadka fele, és jöjjön előrébb járművével. A körzeti megbízott a szolgálati gépjármű visszapillantó tükrekből kíséerte figyelemmel az intézkedést, majd befejezte a kistehergépkocsi vezetőjének közúti ellenőrzését

Ezután a körzeti megbízott odament kollégájához, mert hallotta, hogy a panaszos hangosan kiabál. A körzeti megbízott rákérdezett az emelt hang okára, mire a panaszos közölte vele, hogy mert „mindig megállítják, mintha nem tudnák, hogy kicsoda is ő itt valójában”. A körzeti megbízott elmondta, hogy amikor ő is jelen volt, a r. törzsőrmester végig magázta a panaszost, és a társadalmi elvárásoknak megfelelő hangnemben beszélt vele. A gépjármű és az okmányok ellenőrzése során jogsértést, szabálysértést, bűncselekményt nem tapasztaltak a rendőrök, ezért közölték a panaszossal, hogy legyen türelemmel, amíg a dokumentumokat ellenőrzik a nyilvántartásban. A panaszost tájékoztatták, hogy ez mindössze néhány percet fog igénybe venni. A körzeti megbízott megjegyezte, hogy a panaszos egy másik személygépkocsival hónapokon keresztül bal első tompított fényszóró nélkül közlekedett balesetveszélyesen. A szabálysértésért egy r. őrmester helyszíni bírságot szabott ki a

panaszosra, aki ez ellen szintén előterjesztette panaszát. Az intézkedés alatt a panaszos hangoztatta, hogy „egy másik kollégájukat” – akinek nevét nem tudta pontosan megmondani, „a katonai ügyészségen lefokoztatta”.

A panaszos az intézkedés során többször is a r. törzsőrmester szavába vágott, akinek ezért többször neki kellett kezdenie egy-egy mondatnak. A r. törzsőrmester a helyzetnek megfelelően nyomatékosan és határozottan beszélt, amire azért volt szükség, mert a panaszos folyamatosan kiabált, arrogánsan, fenyegetően, már-már agresszíven viselkedett.

A panaszost több-kevesebb sikerrel végig próbálták megnyugtatni. Az intézkedés során a panaszos többször is telefonált, közölte, hogy „hívja G.-t (keresztnev)” – feltehetően az őrsparancsnokra gondolt, majd azt mondta, hogy „hívja G.-t (vezetéknév)”, melyből a körzeti megbízott arra következtetett, hogy a kapitányságvezető r. alezredest kívánta elérni. A körzeti megbízott a panaszossal megnyugtatóképpen közölte, hogy egy általános igazoltatás miatt feleslegesen telefonálgat. Ekkor a panaszos közölte, hogy „öt mostmár nem érdeklí, azonnal hatállyal felbontja az *együttműködési megállapodást*, amit a kapitánysággal kötött, amiért meg merték állítani”. A panaszos a körzeti megbízott jelenlétében azt kiabálta a r. törzsőrmesternek, hogy „hogyan mer megállítani egy nyolc osztályos ember egy két diplomás embert, hogy van ez?”.

A panaszos a szóváltás közben többször is körbenézett, feltehetően azt keresve, ki hallhatja az ő kiabálását, de ezt a rendőrökön és a gépjárművében ülő kísérőjén kívül más nem hallotta. A panaszossal hiába próbált meg nyugodt párbeszédet kialakítani, igyekezete nem járt sikerrel. A panaszos iratait a szolgálati gépjárműből leellenőrizték a körözési rendszerben, és mindent rendben találtak. A rádióforgalmazás alatt a panaszos bekopogott a szolgálati gépjármű első szélvédőjén, és azt mondta, hogy „jelentkezzen már be G.-nek a rádión”, mert most beszélt vele telefonon, és azt mondta, hogy jelentkezzenek be neki. Miután a körzeti megbízott meggyőződött róla, hogy a kapitányságvezetőnél nem volt rádió, közölte a panaszossal, hogy nem áll módjában rádión bejelentkezni nála.

Az intézkedés végén a panaszos okmányait visszaadták, és tájékoztatták panaszjogáról. Az intézkedés végén egy roma származású idős hölgy közelített, aki az intézkedésből az elköszönést és a panaszjogról való tájékoztatást hallhatta. Az idős hölgy odaszólt a panaszosnak, hogy „T. szóljál, én megyek tanúskodni, ha kell”. Az intézkedés végeztével a körzeti megbízott a szolgálati gépjárműben rádiózott, amikor az őrsparancsnok felhívta, és utasította, hogy társával együtt menjen be az őrsre. Az őrsön már a panaszos várta őket a parancsnokkal együtt. A r. törzsőrmestert ezt követően behívták az őrsparancsnok szobájába, ahonnan 10-15 perc elteltével kijött, és a körzeti megbízottal együtt folytatta szolgálatát.

4) 2012. március 4-én kelt jelentésében a r. törzsőrmester a fentiekben kifejtettekkel egyező módon adta elő az intézkedés során történeteket. A r. törzsőrmester az intézkedést követően a Nádudvari Rendőrőrsön történetekkel kapcsolatban elmondta még, hogy az őrsparancsnok mind őt, mind a panaszost meghallgatta az intézkedéssel kapcsolatban. Az őrsparancsnok elmondta, hogy a panaszosnak az intézkedés hangnemével vannak problémái, de amennyiben a r. törzsőrmester bocsánatot kér tőle, úgy nem fog panasszal élni. A r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy nincs miért bocsánatot kérnie, mert nem követett el vele semmit, és hozzátette, hogy az elhangzott „mi jogon állít meg egy nyolc osztályos egy két diplomás embert?” becsületsértő kijelentés miatt büntetőfeljelentéssel fog élni. A panaszos ekkor közölte, hogy panasza felvételére igényt tart, és kérte a r. törzsőrmester azonnali

felfüggesztését. A r. törzsőrmester ezt követően engedéllyel távozott, és folytatta szolgálatát a kiírtak szerint.

5) A Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Nádudvari Rendőrőrs 2012. február 16-án kelt, napi feladatok ellátásához készült eligazítása szerint, a r. törzsőrmester feladatát aznap 11 órától kezdődően a közlekedési szabálysértők, közigazgatási bírsággal sújtható szabálysértések kiszűrése képezte.

6) Az iratokhoz csatoltan a Testülethez érkezett a r. törzsőrmester által becsületsértés miatt tett büntető feljelentés, a nyomozás elrendeléséről szóló feljegyzés, a beszámoltató lap, valamint a 2012. január 29-én foganatosított közlekedésrendészeti intézkedés leírása, mely dokumentumok ismertetésétől a Testület az ügyhöz való távoli kapcsolódásuk miatt eltekint.

III.

A panaszos összességében kifogásolta a rendőrök szolgálati fellépését, sérelmezte az intézkedő r. törzsőrmester hangnemét, tegeződését, azt, hogy beszédhibáját kigúnyolta, valamint megjegyezte, hogy a rendőr egy a származására utaló kifejezést „kezdet el mondani”. A panaszos szerint a biztosítást igazoló nyomtatványt a r. törzsőrmester kikapta a kezéből. A jegyzőkönyvbe mondottak szerint a panaszos úgy véli, hogy az intézkedés során az egyenlő bánásmód elve nem jutott érvényre.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, XV. cikk (2) bekezdésében rögzített, hátrányos megkülönböztetést tilalmazó rendelkezését, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) Beadványában a panaszos sérelmezte a r. törzsőrmester intézkedésének menetét. A panaszos szerint az intézkedés kezdetén azonnal félreállásra, és az egészségügyi láda elővételére szólították fel. A panaszos a rendőr kezébe adta az egészségügyi ládát, és csak a r. törzsőrmester odaérkező kollégája igazoltatta a panaszost, odaérkezése után.

A r. törzsőrmester, valamint társa által előadott állítások alapján az intézkedés kezdetén egy közlekedési veszélyhelyzet elhárításáról kellett gondoskodni. Gépjárművével a panaszos megállítását követően oly módon parkolt le, hogy a mögötte közeledő kistehergépkocsi nem tudott volna mellette biztonságosan elhaladni. A r. törzsőrmester a balesetveszély elkerülése érdekében jelzett a panaszosnak, hogy húzódjon lejjebb az útpadka fele, és jöjjön előrébb járművével. A r. törzsőrmester a Testület részére eljuttatott nyilatkozatában beszámolt róla, hogy a fentiek miatt nem volt módja az intézkedést nevének, rendfokozatának, valamint azonosító számának közlésével kezdeni. A panaszost a r. törzsőrmester próbálta megnyugtatni, mert kifejezetten sérelmezte, hogy előrébb kellett állnia a kijelölt helyre. A r. törzsőrmester ezt követően közölte nevét, rendfokozatát, valamint azonosító számát. Az intézkedés tényéről és indokáról a panaszos tájékoztatása megtörtént, az intézkedés végeztével pedig panaszjogáról is kioktatták.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye

igazolja. A (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről. A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni [(3) bekezdés].

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület számára a panaszos által előadottakból az tűnt ki, hogy a panaszos az intézkedés menetét, annak a szolgálati fellépés szabályaival összhangban nem álló módját kifogásolja. A Testület a panaszról felvett jegyzőkönyv alapján abból indult ki, hogy a panaszos nem azt nehezményezi, hogy nem igazoltatták azonnal, vagy, hogy csak egy alkalommal igazoltatták, hanem arra utalt, hogy a r. törzsőrmester nem tartotta be egy közlekedésrendészeti intézkedés megszokott menetét, míg kollégája igen.

A panaszos igazoltatása kapcsán a Testület megjegyzi, hogy mivel az Rtv. 29. § (1) bekezdése csupán lehetővé, nem pedig kötelezővé teszi a rendőr számára, hogy a közlekedésrendészeti intézkedés során igazoltassa az intézkedés alá vont személyt, a panaszos egyik alapjoga sérelmét sem valósíthatta meg az a tény, hogy őt az intézkedést fogantató r. törzsőrmester nem igazoltatta az intézkedés megkezdésekor.

Összefoglalva a felek által kifejtetteket: a panaszos szerint őt a szolgálati fellépés szabályainak mellőzésével az egészségügyi láda elővételére szólították fel, a rendőrök egybehangzó álláspontja szerint pedig a közlekedési veszélyhelyzet elhárítását követően – amely a közlekedés biztonságán túl, a rendőri intézkedés eredményességét is nyilvánvalóan veszélyeztette volna – a név, rendfokozat, azonosító szám közlése megtörtént.

Az intézkedés menetét illetően a rendőrök és a panaszos előadása között alapvető ellentmondás húzódik, melynek feloldására a Testület egyéb bizonyíték hiányában nem vállalkozhatott. Erre való tekintettel a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy annak sérelme nem megállapítható.

2) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő r. törzsőrmester nem megfelelő hangnemben beszélt vele, hergelte, csúfolta, és közölte vele, hogy „te nem vagy itt senki, te cigány”. A panaszos előadása szerint a rendőr „a cigány szót nem mondta ki, de elkezdte mondani”. A panaszban kifejtettek szerint a rendőr a panaszos dadogását utánozva csúfolta őt, a biztosítás befizetését igazoló nyomtatványt pedig „kikapta” a kezéből. Panasz-kiegészítésében a panaszos hangsúlyozta, hogy a rendőr mindvégig tegezte.

Az intézkedést foganatosító r. törzsőrmester jelentései, valamint nyilatkozata szerint az intézkedés alaphangulatát a panaszos emelt hangereje határozta meg. A r. törzsőrmester saját bevallása szerint határozottan beszélt, azonban véleménye szerint semmiképpen nem kiabált. Hangja megemelésére azért volt szükség, mert a panaszos vele végig ordított, azzal a céllal, hogy a környéken minél többen szerezzenek tudomást az intézkedésről. A r. törzsőrmester határozottan kijelentette, hogy sértő kifejezéseket egyáltalán nem használt a panaszossal szemben, és végig a társadalmi elvárásoknak megfelelően beszélt az intézkedés alá vont személlyel. A „cigány” szót a r. törzsőrmester nem mondta ki, illetve „elkezdeni sem kezdte el”. A panaszos dadogásával kapcsolatban a r. törzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy maga is észrevette az intézkedés során, azonban a panaszos beszédhibáját egyáltalán nem utánozta. A r. törzsőrmester szerint, ha a panaszos úgy érezte, dadogását kifigurázza, az azért lehetett, mert többször kellett egy-egy mondatot elkezdenie, folytatnia és befejeznie.

A r. törzsőrmester társa a fentiekkel összefüggésben annyit adott elő, hogy kifejezetten azért ment oda kollégájához, mert hallotta, hogy a panaszos hangosan kiabál. A körzeti megbízott jelentésében foglaltak szerint a panaszos úgy nyilatkozott, hogy azért kiabál, mert „mindig megállítják, mintha nem tudnák, hogy kicsoda is ő itt valójában”. Előadása szerint, amikor ő is jelen volt, a r. törzsőrmester végig magázta a panaszost, és a társadalmi elvárásoknak megfelelő hangnemben beszélt vele. Társa jelentéseit megerősítve úgy nyilatkozott, hogy a r. törzsőrmester a helyzetnek megfelelően nyomatékosan és határozottan beszélt, amire azért volt szükség, mert a panaszos folyamatosan kiabált, arrogánsan, fenyegetően, már-már agresszíven viselkedett, és mivel folyton a szavába vágott, így a r. törzsőrmesternek többször is neki kellett kezdenie egy-egy mondatnak. A panaszossal a járőrök próbáltak nyugodt párbeszédet kialakítani, igyekezetük azonban nem járt sikerrel. A panaszos dokumentumainak ellenőrzésével kapcsolatosan a körzeti megbízott elmondta, hogy az rendben lezajlott, és jogsértést nem tapasztaltak. A rendőrök a panaszossal udvariasan közölték, hogy legyen türelemmel, a nyilvántartás ellenőrzése mindössze néhány percet fog igénybe venni.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) és 13. § (2) bekezdéseiben foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely – bár legfőképp megsértése következményei tekintetében el kell választani a jogi normáktól, néha céljai és rendelkezései a jogi normákéival egybeesnek – megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz azért, hogy érvényt szerezzen a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második

mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásaiban megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja. Eszerint a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A fentiek alapján látható, hogy a panaszos és a rendőrök emlékei teljesen ellentmondanak egymásnak az intézkedés hangnemét illetően. Mivel egyéb bizonyíték nem állt rendelkezésre, a Testület mindezek alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszos úgy véli, hogy az intézkedés során az egyenlő bánásmód elve nem jutott érvényre. A panaszáról felvett jegyzőkönyvben több olyan lehetséges okot is megjelöl, amiért a rendőrök rendszeresen intézkednek vele szemben. A panaszos elmondása szerint az intézkedés közvetlen előzménye az volt, hogy korábban már megbüntették az egészségügyi doboz hiánya miatt, illetve említette, hogy „egy másik kollégával volt incidens a bíróságon”, melynek részleteiről panasz-kiegészítésében beszámolt. A panaszosnak meggyőződése, hogy a rendőrök ezért közúti ellenőrzések ürügyén kötözködnek vele.

A Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a r. törzsőrmester kollégájával együtt az Rtv. 44. §-ában rögzített közlekedésrendészeti ellenőrzés keretén belül álló ellenőrzést végzett az N. városi S. utcán, amelynek során a r. törzsőrmester intézkedés alá vonta a panaszost. Az ellenőrzésre azért került sor, mert a panaszos korábban úgy közlekedett N. város belterületén, az F. úton, hogy gépjárművében nem volt elhelyezve egészségügyi láda. A r. törzsőrmester a korábbi szabálysértés megszüntetését ellenőrizte a közlekedésrendészeti intézkedés során.

A r. törzsőrmester jelentéseiben szintén elmondta: a rendőri intézkedésre azért került sor, mert szükséges volt ellenőrizni, hogy a panaszos pótolta-e a gépjárműből korábban hiányzó egészségügyi dobozt.

Az intézkedés indokának leírásában csak részben fedezhető fel ellentmondás a panaszos és a rendőrök között. A rendőrségi iratok nem utalnak a panaszos által említett bírósági incidensre

(tekintettel arra, hogy arról a panaszos csak hónapokkal a megkeresés kiküldését követően nyilatkozott), mivel azonban kifejezetten említik, hogy az intézkedés oka egy a panaszos által elkövetett korábbi szabálysértés volt, ezáltal egyúttal cáfolják, hogy az intézkedés a panaszos valamely korábbi, bírósági ügyével állt volna kapcsolatban.

A kérdés megítélésével kapcsolatban szükséges utalni az Rtv. 1. §-ára, melynek értelmében a rendőrség feladata a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása. A rendőrség a közbiztonság és a közrend védelme, valamint az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése és az államhatár rendjének fenntartása körében az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében:

- a) általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését;
- e) közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el;
- k) őrzi az államhatárt, megelőzi, felderíti, megszakítja az államhatár jogellenes átlépését;
- l) ellenőrzi az államhatáron áthaladó személy- és járműforgalmat, a szállítmányokat - ide nem értve a Községi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK rendeletében meghatározott vámellenőrzést -, valamint végzi a határátléptetést, továbbá biztosítja a határátkelőhelyek rendjét.

Az Rtv. 44. § (2) bekezdés b) pontja szerint a rendőr a közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a járműhasználat szabályszerűségét, mind az okmányokra vonatkozó előírások megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal – megilleti.

A fenti jogszabályi hivatkozások alapján megállapítható, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést fogantatosított.

A panaszos megállításhoz indokra egyáltalán nem volt szükség – abban az esetben sem, ha a panaszos esetében a rendőrség fontosnak érezte a panaszos korábbi szabálysértéseire hivatkozással alátámasztani az intézkedés jogos voltát. Ennek kapcsán a Testület megjegyzi, hogy az egészségügyi láda megléte olyan követelmény, mely a jármű vezetőjének biztonsága szempontjából kiemelt jelentőséggel bír. A járőrök az egészségügyi ládát megtekintették, majd miután megállapították, hogy tartalma az előírásoknak megfelel, a panaszost bírság kiszabása nélkül útjára bocsátották.

A rendőrség által csatolt dokumentumok megfelelően alátámasztották, hogy az intézkedést fogantatosító rendőrök az érintett területen közlekedési szabálysértők kiszűrése érdekében folytattak álló ellenőrzést, tehát az intézkedés a panaszoson kívül más, a közúti közlekedésben résztvevő személyekre is kiterjedt.

A fentiek alapján a Testület megállapítja, hogy a panaszossal szemben lefolytatott közlekedésrendészeti intézkedés jogszerű volt, így a panaszossal szemben intézkedő rendőrök nem sértették meg a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezéseket.

IV.

A szolgálati fellépés szabályainak megtartása kapcsán a Testület egyéb bizonyíték hiányában a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem tudta megállapítani. A Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben sem, hogy a rendőrök betartották-e az Rtv. 2. §-ában rögzített előírásokat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme kapcsán is úgy találta, hogy az nem megállapítható. A Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedést fogantatosított, és a panaszossal szemben lefolytatott közlekedésrendészeti intézkedésről megállapította annak jogszerű voltát, valamint kimondta, hogy az intézkedő rendőrök nem sértették meg a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezéseket.

Budapest, 2012. július 23.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag